

САОПШТЕЊА

XXIX | 1997

Садржај

Гордана Цветковић-Томашевић
Није ли „загонетни знак“, првобитно
представљен на једном ранохрића-
нском мозаику, био, можда, монофи-
зитски? Иконографија мозаика на
подовима три мартирија из VI века --9

Јован Нешкових
Архитектура и обнова цркве Св.
Богородице у Бистрици на Лиму---- 17

Јованка Калић
Српски државни сабори у Расу----- 27

Бранислав Тодић
Ктиторска композиција у наосу
Богородичине цркве у Студеници -- 35

Бранка Кнежевић
Плоча са двојезичним натписом из
1218. године у Витовници ----- 47

Слободан Ненадовић
Непознати светитељ из манастира
Градац----- 51

Сретен Петковић
Представа Светог Саве Јерусалимског
у олтару Пећке цркве Светих
апостола ----- 55

Војислав Кораћ
Између Запада и Византије.
Архитект Светог Ахилија у Ариљу 65

Милка Чанак-Медић
Ексонартекс цркве Светог Николе
у Тргу код Жагубице ----- 69

Sommaire

Gordana Cvetković-Tomašević
„Le signe énigmatique, représenté
originellement sur une mosaïque
paléochrétienne, n'était-il pas le
signe monophysite? L'iconographie
des mosaïques des pavement dans les
trois martyria du VIe siècle----- 15

Jovan Nešković
Église de la Sainte-Vierge à Bistrica-- 26

Jovanka Kalić
Assemblées d'État serbes à Ras----- 33

Branislav Todić
Composition de ktitor dans le naos de
L'Église de la Vierge à Studenica----- 46

Branka Knežević
Plaque à inscription bilingue de 1218
à Vitovnica----- 50

Slobodan M. Nenadović
Saint Pierre sur un Fragment d'une
fresque de Gradac----- 54

Sreten Petković
Représentation de saint Sabas de
Jérusalem dans le sanctuaire des
Saints-Apôtres de Peć ----- 64

Vojislav Korać
Entre l'Occident et Byzance. Archi-
tecte des Saint-Achille d'Arilié ----- 68

Milka Čanak-Medić
Exonarthex de l'église Saint-Nicolas
à Trg près de Žagubica----- 80

<i>Марица Шупут</i> Нова слика византијске архитектуре у доба њене последње обнове ----- 81	<i>Marica Šuput</i> Nouvel aspect de l'architecture byzan- tine à l'époque de sa dernière renaissance----- 88
<i>Оливера Кандић</i> Обнова спољне припрате цркве Свете Трјице у манастиру Сопоћани ----- 89	<i>Olivera Kandić</i> Restauration de l'exonartehex de l'église de la Sainte-Trinité au monastère de Sopoćani ----- 95
<i>Владислав Ристић</i> О постанку цркве манастира Сисо- јевац и њеном ктитору ----- 97	<i>Vladislav Ristić</i> Fondation de l'église du monastère de Sisojevac et son ktitor ----- 105
<i>Бранислав Цветковић</i> Герасимов запис и ктитори из Каленића ----- 107	<i>Branislav Cvetković</i> Inscription de Gerasime et ktitors du monastère de Kalenić ----- 122
<i>Млађан Цуњак</i> Бронзани свећњаци и кадионице из Смедеревске тврђаве----- 125	<i>Mladjan Cunjak</i> Chandeliers et encensoirs en bronze provenant de la forteresse de Smédérévo ----- 135
<i>Зоран Симић</i> Манастир Сланце код Београда ---- 137	<i>Zoran Simić</i> Le monastère de Slance près de Belgrade----- 147
<i>Драгиша Милосављевић</i> Манастир Увац Историјски оквири времена----- 149	<i>Dragiša Milosavljević</i> Monastère d'Uvac Cadre historique de l'époque----- 161
<i>Миша Ракоција</i> Манастир Св. Богородице у Сиће- вачкој клисури – историја и архитектура ----- 163	<i>Miša Rakocija</i> Monastère de la Vierge dans le défilé de Sićevo – histoire et architecture ----- 171
<i>Владимир Мако</i> Елементи средњовековног поступка размеравања и пропорционисања у живопису Христофора Жефаровића ----- 173	<i>Vladimir Mako</i> Éléments du procédé médiéval de mesure et d'établissement des proportions dans la peinture murale de Christophe Žefarović ----- 180
<i>Мирослав Тимотијевић</i> Поштовање Богородице Брнске код Срба ----- 181	<i>Miroslav Timotijević</i> Vénération de la Vierge de Brno chez les Serbes ----- 190

Миодраг Јовановић
Неки теолошки и естетички
погледи из XIX века на српско
црквено сликарство ----- 193

Ненад Макуљевић
Полагање Христово у гроб изнад
царских двери Саборне цркве у
Београду ----- 203

Надежда Пешић-Максимовић
Центар Горње Добриње – спомени-
чка целина – шор – варошица ----- 213

Доброслав Ст. Павловић
Карађорђево град у Тополи
- На прагу двестогодишњице
Првог српског устанка – Могућно-
сти обнове споменичке целине ----- 225

Угљеша Рајчевић
Два века заштите уметничке
баштине у Србији ----- 237

Тања Дамљановић
Архитекта Светомир Лазивић
(1894-1985)----- 249

Критике и прикази

Гордана Цветковић-Томашевић
VI COLOQUIO INTERNACIONAL
SOBRE MOSAICO ANTIGUO,
Palencia-Mérida 1990/1994,
438 страна ----- 263

Слободан Ненадовић, ОСАМ
ВЕКОВА ХИЛАНДАРА, ГРАЂЕЊЕ
И ГРАЂЕВИНЕ Републички завод за
заштиту споменика културе,
Београд 1997, стр. 414 и 485 илу-
страција у тексту.
Говори одржани приликом пред-
стављања књига у Библиотеци
града Београда 27.11.1997 год.

Реч Милке Чанак-Медић----- 266
Реч Јована Нешковића----- 268

Miodrag Jovanović
Certaines vues théologiques et
eschatologiques de la peinture sacrée
Serbe au XIXe siècle ----- 201

Nenad Makuljević
Mise au Tombeau surmontant la
porte royale de la cathédrale de
Belgrade----- 212

Nadežda Pešić-Maksimović
Centre de Gornja Dobrinja – monu-
ment historique chor-varochiza----- 223

Dobroslav St. Pavlović
Forteresse de Karageorges à Topola
-au seuil du deuxième centenaire de
sa Première insurrection serbe –
Modalités de rénovation de
l'ensemble des monuments----- 236

Uglješa Rajčević
Deux siècles de protection de l'héri-
tage artistique en Serbie ----- 247

Tanja Damljanović
Architecte Svetomir Lazić
(1894-1985)----- 262

Critiques et comptes-rendus

Бранко Гугољ, В.И. Свенцицька, В.Р.
Otkovič, СВІТ ОЧИМА НАРО-
ДНИХ МИТЦІВ УКРАЇНСЬКЕ
НАРОДНЕ МАЛЯРСТВО XIII-XX
СТОЛІТЬ, икона, народна картина
портрет, Київ-Мистецтво 1991. ---- 277

Мирослав Костић, Мирослав
Тимотијевић, ЦРКВА СВЕТОГ
ГЕОРГИЈА У ТЕМИШВАРУ,
Нови Сад 1996, 181 страна текста,
12 страна резимеа на румунском
и немачком језику, 3 цртежа, 21
фотографија у боји, 106 црно-
белих фотографија, 21 страна
регистра ----- 279

Сања Кесић-Ристић, Henry
Maguire, THE ICONS OF THEIR
BODIES, SAINTS AND THEIR
IMAGES IN BVZANTIUM, Princeton –
New Jersey 1996, 222 стране, 167
црно-белих илустрација,
библиографија, индекс -----270

Сретен Петковић, НЕУСПЕЛА
ИСТОРИЈА СЛИКАРСТВА ЦРНЕ
ГОРЕ XV-XVIII ВЕКА (Слободан
Раичевић, СЛИКАРСТВО ЦРНЕ
ГОРЕ У НОВОМ-ВИЈЕКУ,
Црногорска академија наука и
умјетности, Подгорица 1996,
стр. 275, са 117 црно-белих фото-
графија, 39 слика у боји, 57
цртежа)-----274

Снежана Тошева, ТРИ МОНОГРАФИЈЕ
О СРПСКИМ АРХИТЕКТИМА
НОВИЈЕГ ДОБА (Александар
Кадијевић, МОМИР КОРУНОВИЋ,
Београд 1996, стр. 164, 99 црно-белих
фотографија, резиме на француском;
Марина Ђурђевић, ПЕТАР И БРАНКО
КРСТИЋ, Београд 1996, стр. 95, 73
црно-белих фотографија, резиме на
француском; Марта Вукотић,
МОМЧИЛО БЕЛОБРК, Београд 1996,
стр. 68, 30 црно-белих фотографија,
резиме на француском) -----283